

Uitvoeringsagenda

Lokale aanpak bestaanszekerheid

2026 - 2027

Colofon

Dit is een uitgave van de gemeente Zutphen

Postbus 41

1.1 7200 AA Zutphen

's Gravenhof 2

www.zutphen.nl

Programma Lokale aanpak bestaanszekerheid

Auteur(s): Gerbrand Frederiks

Versie: 9 juli 2026

Inhoud

1.	Inleiding.....	4
2.	Visie, ambities en uitvoeringsrichting.....	5
3.	Uitvoeringsagenda: verbinding en voortgang	7
3.1	Verbindende acties.....	7
3.2	Acties per ambitie.....	10
4.	Monitoring en bijsturing.....	17
5.	Financiën.....	19
	Bijlage 1: Overzicht lokale netwerkpartners	21
	Bijlage 2: Sterke wijken.....	23
	Bijlage 3: Bestaanszekerheid in cijfers: nulmeting	24
	Bijlage 4: Communicatieplan Bestaanszekerheid 2026-2028.....	29
	Bijlage 5: Risicomatrix Uitvoeringsagenda	36

1. Inleiding

Met deze Uitvoeringsagenda zetten we een volgende stap na de Lokale aanpak Bestaanszekerheid Gemeente Zutphen, die in 2025 unaniem is vastgesteld door de gemeenteraad. Waar de Lokale aanpak de inhoudelijke koers, ambities en acties beschrijft, richt deze Uitvoeringsagenda zich op de uitvoering: welke acties ondernemen we op welk moment, hoe werken we samen en hoe volgen we de voortgang.

In Zutphen werken we aan bestaanszekerheid vanuit de waarde dat iedereen zich kan ontwikkelen en met gelijke kansen kan meedoen aan onze samenleving zonder verlamrende stress over geld, wonen, gezondheid of de toekomst. We werken vanuit de leefwereld van inwoners. We hebben daar ervaring mee opgedaan met het project Inwoner in Beeld.

Bestaanszekerheid is geen vraagstuk dat één organisatie alleen kan oplossen. Het vraagt om een gezamenlijke inspanning van gemeente, inwoners en maatschappelijke partners. Met deze Uitvoeringsagenda geven we richting aan die samenwerking. We beschrijven de zes ambities van de Lokale aanpak, de manier waarop we deze met elkaar verbinden en hoe we sturen op impact. Daarbij kijken we niet alleen naar wat we doen, maar vooral naar hoe we het verschil kunnen maken met en voor onze inwoners.

We gaan uit van de leefwereld van onze inwoners en organiseren de ondersteuning daar omheen. De invoering van deze werkwijze vraagt om langetermijnfocus. De komende jaren bouwen we verder aan een Zutphen waarin inwoners kunnen rekenen op passende ondersteuning, waarin organisaties elkaar weten te vinden en waarin bestaanszekerheid voor iedereen dichterbij komt.

2. Visie, ambities en uitvoeringsrichting

Bestaanszekerheid als maatschappelijke opgave

Bestaanszekerheid gaat over meer dan voldoende inkomen. Het gaat over de zekerheid dat je kunt wonen, mee kunt doen, jezelf kunt ontwikkelen en vooruit kunt kijken zonder voortdurende zorgen. Iedereen verdient de kans om volwaardig deel te nemen aan de samenleving en grip te hebben op zijn of haar leven.

Met de Lokale aanpak Bestaanszekerheid kiezen we voor een aanpak die gericht is op duurzame verandering. We kijken niet alleen naar resultaten op korte termijn, maar vooral naar de impact die we samen willen bereiken. Dat vraagt om een manier van werken waarin **vertrouwen, samenwerking en leren** centraal staan.

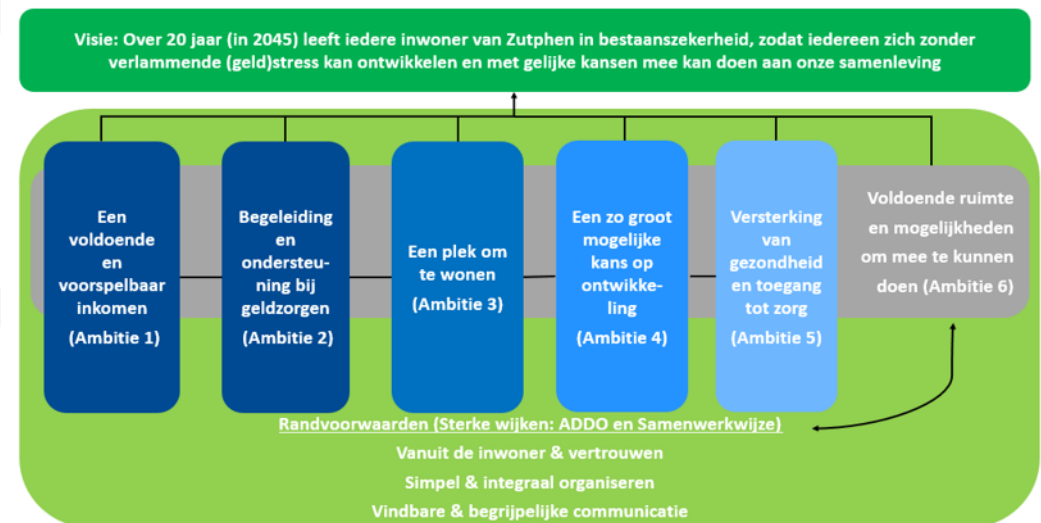
De Lokale aanpak bestaanszekerheid kent zes ambities die richting geven aan deze beweging. Elke ambitie heeft een eigen doel en concrete acties. Samen vormen zij de bouwstenen voor meer bestaanszekerheid in Zutphen.

Randvoorwaarden

Om de duurzame verandering te realiseren, werken we vanuit de drie randvoorwaarden van de Lokale aanpak Bestaanszekerheid.

Deze vormen de basis voor de manier waarop we samenwerken, organiseren en communiceren:

- Vanuit de inwoner en vertrouwen
- Simpel en integraal organiseren
- Vindbare en begrijpelijke informatie

Stevige basis

De visie van de lokale aanpak bestaanszekerheid is ambitieus, maar tegelijkertijd ligt er ook al een stevige basis. In de afgelopen jaren zijn al veel stappen gezet die bijdragen aan de beweging naar meer bestaanszekerheid voor onze inwoners:

Andere werkwijze

- Binnen het sociaal domein en specifiek in het project 'Inwoner in beeld' is gestart met de werkwijze waarin de inwoner centraal staat en de professional ernaast. Binnen de uitvoeringsteams is er een lerende organisatie ingericht die bijdraagt aan de borging van deze werkwijze;
- Start van Sterke wijken in de Zuidwijken met de toepassing van de veranderaanpak Anders Denken, Doen en Organiseren (ADDO);

Versterking lokale netwerk

- Versterking inhoudelijke samenwerking met lokale partners, onder andere op specifieke onderwerpen;
- Versterking van netwerk door gezamenlijke bijeenkomsten over bestaanszekerheid met alle partners;

Uitvoering van acties

- Inwoners maken meer gebruik van beschikbare (minima)regelingen doordat we meer bekendheid geven aan het Kindpakket en de Meedoenregeling en door het ambtshalve toekennen van enkele regelingen;
- Vroegsignalering en schuldhulppreventie: inzet van budgetcoaching aan inwoners en deskundigheidsbevordering

van professionals Schuldhulpverlening, Budgetbuddy en Perceptief;

- Start onderzoek naar besteedbaar inkomen, om meer inwoners in bestaansonzekerheid te kunnen bereiken en te ondersteunen op wat nodig is.

Uitvoeringsrichting: sturen op impact

De eerste twee jaar (2026 en 2027) richten we ons op het versterken van bestaande initiatieven, het uitvoeren van acties uit de Lokale aanpak en vooral op het verbinden van projecten, beleidsterreinen en partners. Zo bouwen we stap voor stap verder aan de beweging die nodig is om bestaanszekerheid voor alle inwoners dichterbij te brengen.

We sturen op impact. Naast de activiteiten die we uitvoeren, kijken we naar de bijdrage die deze leveren aan onze ambities en aan de verandering die inwoners ervaren. We maken zichtbaar wat werkt, waar knelpunten ontstaan en waar extra inzet nodig is.

Voor de interne sturing op de voortgang werken we met het Regieteam Bestaanszekerheid. In dit Regieteam zit per ambitie een ambtelijk trekker en zij deelt de voortgang met management en bestuur.

In het lokale netwerk vindt de afstemming met de lokale partners plaats in periodieke bijeenkomsten en individuele gesprekken. Vanaf de tweede helft van 2026 starten we met een kernteam van lokale partners om het lokale netwerk samen te versterken de voortgang te volgen. We sluiten hiervoor zoveel mogelijk aan bij bestaande netwerkoeverleggen. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van onze lokale partners.

3. Uitvoeringsagenda: verbinding en voortgang

In dit hoofdstuk geven we de uitvoeringsagenda weer in twee onderdelen:

- Verbindende acties
- Acties per ambitie

3.1 Verbindende acties

De zes ambities van de Lokale aanpak Bestaanszekerheid staan niet op zichzelf. In het dagelijks leven hebben inwoners vaak te maken met meerdere leefgebieden tegelijk. Problemen rondom inkomen, wonen, gezondheid, opvoeden of meedoen hangen met elkaar samen en vragen om een samenhangende aanpak. Daarom kijken we niet vanuit afzonderlijke beleidsterreinen, maar vanuit de vraag wat inwoners nodig hebben om bestaanszeker te kunnen leven. Juist in de verbinding tussen de ambities ontstaat meer samenhang en kunnen we meer impact realiseren.

De prioriteit van het programma ligt dan ook in het verbinden van ambities, mensen en organisaties. Door samen te werken, kennis te delen en elkaar te versterken, vergroten we de impact van onze inzet en bouwen we aan duurzame oplossingen. Dit vraagt om een langetermijnfocus; we hebben tijd en ruimte nodig om dit te implementeren te borgen.

De verbinding geven we in de praktijk vorm langs de drie randvoorwaarden:

1. Vanuit de inwoner en vertrouwen: Sterke Wijken
In bijlage 2 is een korte beschrijving opgenomen van Sterke wijken.
2. Simpel en integraal organiseren:
 - 2.1. Interne aanpak
 - 2.2. Lokale netwerk met partners
3. Vindbare en begrijpelijke informatie: communicatieplan

Simpel & Integraal organiseren: Interne aanpak

De visie en ambities van de Lokale aanpak geven richting aan ons handelen. Niet de systeemwereld van de organisatie staat centraal, maar de leefwereld van inwoners. Binnen de gemeente geven de verschillende uitvoerings- en beleidsteams hier samen een invulling aan. De werkwijze van het project 'Inwoner in beeld' gaan we in de interne organisatie borgen.

Hieronder zijn acties voor de interne aanpak beschreven om de ondersteuning simpel en integraal om de inwoner te organiseren.

Simpel & Integraal organiseren: Lokaal netwerk met partners

Bestaanszekerheid realiseren we samen. Daarom investeren we in een sterk lokaal netwerk van maatschappelijke organisaties, bewonersinitiatieven, woningcorporaties, scholen, zorgaanbieders en ondernemers. In de Zuidwijken werken we als partners onder de noemer: we zijn er samen van. Iedere partner levert vanuit zijn eigen kennis en expertise een bijdrage. Hoe beter partners elkaar weten te vinden en samenwerken, hoe groter de impact die we samen kunnen bereiken. In bijlage 3 is een overzicht opgenomen van onze lokale partners.

Vindbare & begrijpelijke informatie: Communicatieplan

Met de Lokale aanpak Bestaanszekerheid zetten we communicatie bewust en strategisch in om meer inwoners te bereiken en te ondersteunen bij het versterken van hun bestaanszekerheid.

De huidige communicatie richt zich vooral op het informeren van inwoners en partners via de gemeentelijke website en HulpwijzerZutphen.nl. Hier geven we algemene informatie over ondersteuning en voorzieningen. Daarnaast verstrekken we gerichte informatie aan specifieke doelgroepen via websites, folders, formele besluiten en (nieuws)brieven aan inwoners die al gebruikmaken van gemeentelijke voorzieningen. En informeren gemeentelijke medewerkers inwoners in het directe onderlinge contact.

Door beter aan te sluiten bij de leefwereld van inwoners, hun informatiebehoefte en de plekken waar zij informatie zoeken, willen we de drempel om hulp te vragen verlagen. Inwoners moeten weten waar zij terecht kunnen, begrijpen welke ondersteuning beschikbaar is en ervaren dat zij er niet alleen voor staan.

Communicatie is daarmee een essentieel onderdeel van de Lokale aanpak Bestaanszekerheid. In het communicatieplan werken we uit hoe we hier de komende jaren invulling aan geven. Dit communicatieplan is opgenomen in bijlage 4.

Verbinding tussen de ambities

Acties voor verbinding tussen de ambities			
Randvoorwaarde	Acties	Uitvoerders	Planning
Vanuit de inwoner	Sterke wijken (voor bestaanszekerheid zijn de acties opgenomen onder 'simpel en integraal organiseren')	Gemeente en lokale partners	2026 e.v.
Simpel en integraal organiseren	- Ontwikkelen visie sociaal domein - Vertalen van de visie naar beleid en de dagelijkse uitvoering - Integraal werken door samen te leren uit de praktijk, door signalen uit casuïstiek, uit inwonersreizen en wijkbijeenkomsten, etc., en deze te bespreken, te besluiten en te borgen (op basis van Sterke wijken: ADDO-veranderaanpak en training Samenwerkwijze). - Werkprocessen uitvoeringsteams afstemmen om simpel en integraal te kunnen organiseren en borgen - Inzetten van instrumenten als inwonerreizen, ervaringsdeskundigen, inwonerparticipatie	Gemeente	2026–2045
	Doorontwikkeling Dashboard Bestaanszekerheid voor monitoring en bijsturing	Gemeente	2026-2045
	Juridische randvoorwaarden voor samenwerking, inclusief het verantwoord omgaan met persoonsgegevens (AVG)	Gemeente	2026
	Netwerkversterking door: - Bijeenkomsten organiseren voor deskundigheidsbevordering - Workshops en trainingen rondom actuele thema's - Samen leren werken volgens de ADDO-werkwijze - Gerichte samenwerking met partners te ontwikkelen - Per wijk aansluiten bij bestaande netwerken - Strategische afstemming over samenwerking met lokale partners	Gemeente en lokale partners	2026–2045
Vindbare en begrijpelijke informatie	Opstellen en uitvoeren Communicatieplan	Gemeente	2026-2045

3.2 Acties per ambitie

In het onderstaande voortgangsoverzicht van de Uitvoeringsagenda bestaanszekerheid houden we per ambitie bij welke acties zijn uitgevoerd, welke acties lopen en welke acties gepland staan. Met behulp van kleurcodes (groen, oranje en rood) maken we zichtbaar hoe de voortgang zich ontwikkelt en waar versterking of bijsturing gewenst is.

- Groen: op koers
- Oranje: vertraging of risico, actie vereist
- Rood: stagneert of loopt vast, bestuurlijke keuzes

Voortgangsoverzicht acties per ambitie

Ambitie 1: Een voldoende en voorspelbaar inkomen				
Doelen	Acties	Uitvoerders	Planning	Status
Versterken van financiële basis	- Onderzoek naar inkomensondersteuning op basis van methodiek besteedbaar inkomen - Onderzoek naar het organiseren van een buffer voor inwoners die te maken krijgen met inkomensschommelingen Pilot jongvolwassenen van SUN (20 jongeren nemen deel)	- Gemeente - Gemeente - SUN en gemeente	- Uitvoering onderzoek Q3-Q4 2026; Q1 2027 oplevering - Uitvoering onderzoek Q2-Q4; start Q1 2027 - In uitvoering 2025- juli 2026	
Simpel organiseren van inkomensondersteuning	- We ontwikkelen één gestandaardiseerde aanvraag, met zo min mogelijk bewijslast - We kennen ambtshalve toe waar dat past - We heroverwegen het bundelen van minimaregelingen	- Gemeente - Gemeente - Gemeente	- In uitvoering vanaf Q1 2026 - Deels in uitvoering vanaf Q1 2026: uitbreiding afhankelijk van onderzoek besteedbaar inkomen	

Ambitie 1: Een voldoende en voorspelbaar inkomen				
Doelen	Acties	Uitvoerders	Planning	Status
Vindbare en begrijpelijke informatie	- We werken structureel samen met ervaringsdeskundigen in het verbeteren van onze dienstverlening en communicatie (zie communicatieplan bijlage 4) - We onderzoeken mogelijkheden voor automatische informatie-uitwisseling met UWV/ SVB	- Gemeente, inwoners - Gemeente, UWV, SVB	- Start vanaf Q1 2026 2027 (in lijn met landelijke ontwikkeling)	
Denken en werken vanuit de inwoner	- We sluiten aan bij of organiseren wijkbijeenkomsten voor casuïstiek en deskundigheidsbevordering - Versterken rol procesregisseurs bestaanszekerheid met zichtbaarheid in de wijk en snel en daadkrachtig handelen als gids bij complexe vragen	- Gemeente - Gemeente	- Gestart vanaf 2025 - Gestart vanaf Q4 2025	
Inzet op ontwikkeling en duurzame integratie	Met de doorontwikkeling van het Zutphens Ontwikkel Netwerk (ZON) ook inzetten op duurzame ontwikkeling van jongeren, groter bereik niet-uitkeringsgerechtigden, simpel switchen en vormen van werk combineren met leren en ontwikkelen	Gemeente met strategische partners ZON	In uitvoering 2026-2027	

Gerealiseerde acties ambitie 1:

De voortgang staat bij alle onderdelen op groen, omdat de lopende acties gestart zijn en nog op koers liggen.

Alle brieven, folders en nieuwsbrieven ten behoeve van inkomensondersteuning zijn aangepast en geschreven in eenvoudige taal begrijpelijk voor alle inwoners. Er is één aanvraagformulier (digitaal en fysiek) ontwikkeld voor alle minimaregelingen en bijzondere bijstand en zijn de werkprocessen hierop aangepast. Daarnaast zijn we eind maart gestart met het ambtshalve toekennen van minimaregelingen.

We werken structureel samen met een ervaringsdeskundige, die meedenkt over vraagstukken vanuit de ervaring. We betrekken inwoners bij onderzoek en nodigen hen uit om ervaringen te delen tijdens telefonische gesprekken, vragenlijsten en groepsgesprekken.

Ambitie 2: Begeleiding en ondersteuning bij geldzorgen				
Doelen	Acties	Uitvoerders	Planning	Status
Inwoners hebben minder schulden	• Vindbare en begrijpelijke informatie geven • Zichtbaarheid vergroten in de wijken door intensivering van de samenwerking met het netwerk en kennisdeling • Doorontwikkelen aanpak vroegsignalering	• Gemeente • Gemeente en Budget Buddy, Perspectief • Gemeente, Perspectief, leder1	• In uitvoering 2026–2027	
Financiële zelfredzaamheid is groter	• Individuele financiële trainingen voor jong en oud; ook voor ZZP'ers en uitbreiden aanpak nazorg door budgetbegeleiding tijdens het hele traject • Optimaliseren budgetbeheer (alleen tijdelijk aanbod, om tijdelijk te ondersteunen en te leren)	• Gemeente, Budgetcoaches (vanaf 2027 intern) • Gemeente, Budgetcoaches	• In uitvoering 2026–2027 (Q4 2026 in beleidsregels)	
Jongeren ervaren minder geldstress	• Ontwikkelen van trainingen financiële zelfredzaamheid voor jongeren • Inzet van toegankelijke informatie op sociale media en Integrale aanpak ontwikkelen om schulden op te lossen voor jongeren	• Gemeente, Budgetcoaches en Plinkr-app, Budgetbuddy • Gemeente, jongerenpunt	• In uitvoering 2026–2027	

Gerealiseerde acties ambitie 2:

De voortgang staat bij alle onderdelen op groen, omdat de lopende acties gestart zijn en nog op koers liggen.

In het kader van vroegsignalering en preventie zijn we in 2026 gestart met de pilot budgetcoaching, waarbij inwoners individuele begeleiding en training krijgen gericht op het vergroten van hun financiële (zelf)redzaamheid. Deze pilot loopt tot en met 1 januari 2027. Daarnaast zijn we in 2026 gestart met het evalueren van vroegsignalering. Dit voeren we samen met St. Perspectief en Woonbedrijf Ieder1 uit. In het najaar 2026 volgt hier een raadsvoorstel over richting de raad.

In het kader van de schuldhulppreventie is er een training gehouden met welzijnswerkers van Perspectief en BudgetBuddy en de consulenten schuldhulp van de gemeente. Verder voegen we schuldhulp als een onderdeel toe aan het Jongerenpunt.

SUN Zutphen heeft in 2025 een succesvolle actie uitgevoerd voor inwoners die door financiële problemen of het ontbreken van een tandartsverzekering gebitsproblemen hebben; 45 inwoners hebben een gratis tandartsbehandeling gekregen. Deze tandartsactie is voor 2026 opnieuw ingepland.

Ambitie 3: Een plek om te wonen				
Doelen	Acties	Uitvoerders	Planning	Status
Voldoende betaalbare en passende woningen	• Extra woningen: overeenkomsten met ontwikkelende partijen over aantallen en om betaalbare woningen ook beschikbaar te houden voor inwoners die dat nodig hebben. (Uitgewerkt in Afwegingskader woningbouw en beleidsregel betaalbare woningen gemeente Zutphen) • In Volkshuisvestingsprogramma ambities opnemen voor aandachtsdoelgroepen over betaalbaarheid, urgentie en wonen. Verkennen mogelijkheden beter benutten bestaande voorraad: optoppen panden, kamerverhuur, woningsplitsen en hospitaverhuur.	• Gemeente, woningcorporaties en private ontwikkelaars • Gemeente (in overleg met woningcorporaties)	• Regionale Woondeal 2025-2030, + aanvulling 2031-2035; Evaluatie beleidsregel transformatie wooneenheden Q4 2026 • VHP 2027-2031: Beeldvorming raad: 2026 Vaststelling raad: 2027	
Voorkomen (verborgen) dakloosheid	• Prestatieafspraken met woningcorporaties over het voorkomen van dakloosheid, betaalbaar wonen en ondersteuning bij financiële problemen, voorrangregels sociale huur (Wet regie volkshuisvesting), beschikbaarheid & betaalbaarheid. En samenwerking in de vroegsignalering, woonruimte voor kwetsbare groepen en leefbaarheid in wijken. • Meer mogelijkheden voor dak- en thuislozen die herhaald dakloos zijn door Housing First.	• Gemeente, corporaties (Ieder1, Ons Huis) en huurdersverenigingen (Huurdersoverleggroep en HuurdersB1) • Gemeente, woningcorporaties, zorgaanbieders	• In uitvoering 2026 Evaluatie en vaststelling nieuwe prestatieafspraken 2027-2028: december 2026	

Gerealiseerde acties ambitie 3:

De voortgang van de onderdelen onder ambitie 3 staat op oranje, omdat de voorgenomen nieuwbouw vertraging heeft opgelopen. Voor de volkshuisvesting heeft de gemeente Zutphen afspraken gemaakt met de betrokken partijen over het aantal te bouwen woningen. Deze zijn ook verwerkt in de Prestatieafspraken met de wooncorporaties. Voor de jaren 2026 en 2027 blijft het aantal nieuwbouwwoningen achter bij het voorgenomen aantal. De prestatieafspraken worden in 2026 geëvalueerd.

Voor Housing First is eind 2025 een pilot gestart met Woonbedrijf Ieder1 en Ons Huis, met de intentie om jaarlijks vijf woningen beschikbaar te stellen voor Housing First. Daarnaast werken we aan de planontwikkeling voor huisvesting in het voormalig Baudartius, waarbij ook woonruimte wordt gecreëerd voor kwetsbare jongeren.

Ambitie 4: Een zo groot mogelijke kans op ontwikkeling (m.n. voor kinderen)				
Doelen	Acties	Uitvoerders	Planning	Status
Meer kinderen en jongeren bereiken om mee te doen	- Inzet van jongerenwerk in scholen en straatcoaches structureel inzetten en verbreden - Onderzoeken mogelijkheden brede preventieve aanpak en activiteiten in en rondom school en buurt Betrekken van jongeren bij initiatieven in de wijk. Meer mogelijkheden voor ontmoeting creëren. (Beleid: Jongerenwerk 2.0)	- Gemeente - Gemeente, scholen, jongerenwerk - Gemeente, jongerenwerk	- In uitvoering 2026-2029 (Evaluatie 2029) - Nieuw preventiebeleid 2027 - In uitvoering 2025-2029	
Talenten & ontwikkeling stimuleren	- Informeren en deskundigheid bevorderen van ouders (Kansrijke start) - Huiswerkbegeleiding en extra ondersteuning bieden op scholen - Stimuleren gezonde voeding op scholen	Gemeente, scholen, Actief Zutphen	In uitvoering 2026–2029	
Versterken sociale basis	- Integrale aanpak soepele overgang van jeugd naar volwassenheid - Meer Leer Ontwikkelplekken voor jongeren naar opleiding, behalen startkwalificatie of werk binnen het Zutphens Ontwikkelnetwork (ZON) - Deelname programma Preventie met gezag; 4 procesregisseurs veiligheid en inzet in Preventie Interventieteam	- Gemeente - Gemeente met strategische partners ZON - Gemeente	- In uitvoering 2024–2027 (evaluatie) - Start jongerenpunt 2027 - In uitvoering 2025–juni 2027 (evaluatie 2027)	

Gerealiseerde acties ambitie 4:

De voortgang staat bij alle onderdelen op groen, omdat de lopende acties gestart zijn en nog op koers liggen.

We werken met jongerenwerkers op scholen en straatcoaches in buurthuizen om jongeren preventief en interveniërend te ondersteunen, activiteiten te organiseren en ontmoetingsplekken op school en in de wijk te creëren. In Project Z wordt huiswerkbegeleiding gecombineerd met het aanbieden van activiteiten, ontmoetingsplekken en een maaltijd aan jongeren.

Alle middelbare scholen hebben een menukaart met daarin een breed aanbod voor informatieavonden van scholen, zoals: gezondheid, vaperen, roken, verslaving, gezonde voeding, bewegen, leren leren, puberbrein, stress. Verder zijn scholen dit jaar geadviseerd door de Gezonde school en het JOGG en ActiefZutphen om gezond gewicht te stimuleren. In het praktijkonderwijs wordt altijd fruit en een maaltijd aangeboden (i.s.m. het JOGG).

Ambitie 5: Versterking van gezondheid en toegang tot zorg				
Doelen	Acties	Uitvoerders	Planning	Status
Bevorderen gezonde leefstijl	- Inzet brugfunctionaris waar mogelijk structureel inzetten & uitbreiden - Uitvoeren van projecten 'Buurt als ecosysteem' en 'Mentale gezondheid' voor verbeteren positieve gezondheid (IZA)	- Scholen en gemeente - Gemeente, Sensire, Ixta Noa, Perspectief	In uitvoering 2026–2027 In uitvoering tot en met 2028	
Toegankelijke en laagdrempelige ondersteuning dichtbij	- Met maatschappelijke partners in de wijken aanwezig en zichtbaar zijn met voldoende voorzieningen (in verbinding met Sterke Wijken) - Buurtten met veel gezondheidsachterstanden prioriteit geven Gezondheidseducatie en beweegactiviteiten op scholen en wijken met veel gezondheidsachterstanden	- Gemeente en per wijk partners in beeld (start Zuidwijken) - Gemeente, GGD, Perspectief	In uitvoering 2026–2027 Wijkanalyses starten vanaf Q3 2026	
Simpel organiseren van ondersteuning	- Beschikkingen voor langere termijn afgeven voor een Wmo-voorziening bij blijvende beperkingen - Financiële drempels voor (gezondheids)zorg en preventie verminderen door beter bereik van minimaregelingen - Bij aanmelding zo snel mogelijk in gesprek, met een brede uitvraag en warne overdracht (erbij halen)	- Gemeente - Gemeente - Gemeente	Afgerond In uitvoering 2026-2027 In uitvoering 2026-2027	

Gerealiseerde acties ambitie 5:

De voortgang staat bij alle onderdelen op groen, omdat de lopende acties gestart zijn en nog op koers liggen

We hebben onderzoek gedaan naar het afgeven van beschikkingen voor langere termijn voor een Wmo-voorziening bij blijvende beperkingen, onder meer naar aanleiding van de motie 2025-M0045. Uit het onderzoek blijkt dat Wmo-indicaties voor onbepaalde tijd slechts in beperkte situaties voordelen bieden, namelijk wanneer de ondersteuning langdurig en zonder wijzigingen kan worden voortgezet. Omdat huishoudelijke zorg relatief stabiel is en begeleiding juist dynamisch, leveren indicaties zonder einddatum alleen in het eerste geval voordelen op. Op basis van deze conclusie heeft het college besloten de duur van huishoudelijke ondersteuning bij inwoners met blijvende beperkingen te verruimen naar maximaal twintig jaar (Zie: 1308352 - MEMO RAAD -

Afhandeling motie Maatwerk bij Wmo indicaties (2025-M0045). Deze wijziging wordt vastgelegd in de Beleidsregel maatschappelijke ondersteuning gemeente Zutphen en zal naar verwachting per 1 november 2026 ingaan.

Vanuit het IZA-plan 'Mentale gezondheid'(nu: Samen Mentaal Sterk) is gestart met het uitvoeren van de zogenoemde verkennende gesprekken. Dit zijn gesprekken voor mensen met psychische klachten en problemen op andere vlakken, zoals schulden of eenzaamheid. Het doel is om samen met zorg- en welzijnsprofessionals de juiste, passende hulp te bepalen.

Ambitie 6: Voldoende ruimte en mogelijkheden om mee te kunnen doen				
Doelen	Acties	Uitvoerders	Planning	Status
Sterke sociale netwerken en ruimte voor maatschappelijke initiatieven	We zetten in op de aanpak Sterke Wijken. Hierin gaan we: • Uitgaan van samen; met inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers en gemeente. • Aan de slag met Anders Denken, Doen en Organiseren (ADDO). • Samenwerken op basis van vertrouwen, gelijkwaardigheid en een gezamenlijke missie. We investeren in gelijke kansen en richten ons op mogelijkheden. Uitgangspunt zijn de inwoners. • Starten met wijk- en buurtanalyses.	• Gemeente met partners in wijk (start Zuidwijken)	In uitvoering 2026–2027 Vanaf Q3 2026	
Geletterdheid versterken	• We implementeren de Zutphense aanpak geletterdheid (ZAG) • Bieden taalschakelklassen voor nieuwkomers • Stimuleren samenwerking met onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties.	• Gemeente, Bibliotheek, Taalhuis, Perspectief (kernpartners)	In uitvoering 2025 – Q2 2027	

Gerealiseerde acties ambitie 6:

De voortgang staat bij alle onderdelen op groen, omdat de lopende acties gestart zijn en nog op koers liggen.

De actielijnen van de Zutphense Aanpak Geletterdheid (ZAG) zijn samen met de partners in 2025 en 2026 voortvarend opgepakt, onder andere met: netwerkbijeenkomsten, trainingen in signalering en het aanstellen van een poortwachter voor de dyslexie-ondersteuning

4. Monitoring en bijsturing

Met de Lokale aanpak Bestaanszekerheid sturen we op impact. Hiervoor kijken we niet alleen naar de prestaties van de uitgevoerde acties (output), maar ook naar het effect van deze acties op het vergroten van de bestaanszekerheid van onze inwoners (outcome).

Monitoring helpt ons om inzicht te krijgen in de ontwikkeling van bestaanszekerheid in Zutphen en om de voortgang van onze acties te volgen. Zo kunnen we evalueren: wat leren we hiervan en waar is bijsturen nodig? We combineren cijfers met ervaringen uit de praktijk. Zo ontstaat een compleet beeld van wat werkt, waar knelpunten ontstaan en welke kansen er zijn om onze aanpak verder te versterken.

We monitoren daarom op twee niveaus:

- Impact van onze aanpak op de lange termijn (outcome);
- Voortgang van de acties die we samen uitvoeren (output).

Monitoring van impact (outcome)

Om de beweging naar meer bestaanszekerheid zichtbaar te maken, volgen we ontwikkelingen op de lange termijn. Hiervoor gebruiken we onder andere gegevens uit de armoede- en schuldenmonitor van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en andere landelijke databanken, gemeentelijke gegevens, monitorgegevens van Divosa en informatie van onze partners. Naast armoede en schulden kijken we ook

naar gegevens over de andere leefgebieden, zoals: wonen, ontwikkelkansen, gezondheid en meedoen.

In het Dashboard Bestaanszekerheid brengen we gegevens samen die inzicht geven in de effecten van onze aanpak op verschillende onderdelen van bestaanszekerheid. Het dashboard is een groeimodel; de komende jaren bouwen we dit dashboard verder uit voor de monitoring. We blijven leren welke indicatoren waardevolle inzichten geven en vullen deze waar nodig aan. We volgen de ontwikkeling over meerdere jaren en brengen zo in beeld hoe bestaanszekerheid zich in Zutphen ontwikkelt.

De nulmeting voor deze monitoring is opgenomen in bijlage 3. Deze vormt het vertrekpunt voor de verdere ontwikkeling van onze impactmonitoring.

Monitoring van voortgang (output)

Naast de impact op de lange termijn volgen we ook de voortgang van de acties die de gemeente en onze partners uitvoeren. We monitoren of acties worden uitgevoerd. We evalueren of deze bijdragen aan de ambities van de Lokale aanpak Bestaanszekerheid en waar we gaan borgen of waar extra aandacht of bijsturing nodig is. Ook brengen we in beeld wat de inwoner hiervan merkt. Daarmee houden we zicht op wat goed gaat en kunnen we tijdig inspelen op nieuwe ontwikkelingen of knelpunten.

Tellen én vertellen

Monitoring gaat voor ons niet alleen over cijfers. Cijfers laten zien wat er gebeurt, maar vertellen niet altijd waarom iets werkt of welke betekenis het heeft voor inwoners. Daarom combineren we cijfers met verhalen uit de praktijk. Ervaringen van inwoners, signalen van professionals en inzichten van partners helpen ons om ontwikkelingen beter te begrijpen en geven richting aan verbeteringen.

Elke twee jaar maken we de balans op en herijken we de koers. Eind 2027 voeren we de eerste tussentijdse evaluatie uit van de Uitvoeringsagenda.

Jaarlijks brengen we de voortgang in beeld via de reguliere Planning- en Controlcyclus.

Een lerende uitvoeringsagenda

De Uitvoeringsagenda is een levend document: monitoren, samen leren, evalueren, verantwoorden en bijsturen helpen ons om grip te houden op de voortgang en tegelijkertijd ruimte te houden voor nieuwe inzichten en initiatieven.

Samen met inwoners en partners kijken we welke impact we hebben bereikt en welke vervolgstappen nodig zijn om onze gezamenlijke ambitie voor 2045 verder te realiseren.

In bijlage 5 hebben we een overzicht opgenomen van de risico's in de uitvoering van de agenda en de mogelijke maatregelen die we kunnen nemen om deze risico's te verminderen.

5. Financiën

De acties die we vanuit de zes ambities van de Lokale aanpak Bestaanszekerheid uitvoeren, vallen zoveel mogelijk binnen de reguliere werkzaamheden van de beleids- en uitvoeringsteams. De uitvoeringskosten zijn daarmee vooralsnog gedekt vanuit de reguliere middelen van de beleids- en uitvoeringsteams die betrokken zijn bij bestaanszekerheid. Als er extra inzet of andere uitvoeringstaken benodigd zijn die niet vanuit de reguliere middelen zijn gedekt, dan zullen daarvoor extra financiële middelen gevonden moeten worden.

Voor incidentele inzet van middelen hebben we een overzicht van onze plannen opgenomen in de onderstaande tabel. Hierin zijn opgenomen: de uitvoering van voorgenomen acties en beleidsontwikkeling, verbinding tussen de ambities en communicatie. In deze tabel is het geraamde budget opgenomen voor de periode 2027 tot en met 2045. De totale raming van deze acties bedraagt € 1.000.000.

Voor de dekking van deze middelen is het college voornemens om een raadsvoorstel aan de raad voor te leggen om:

- Een budget van € 750.000 te onttrekken uit de Algemene Reserve ten behoeve van de bestemmingsreserve Bestaanszekerheid;
- De Bestemmingsreserve Armoedebestrijding (met een budget van € 320.000) te herbenoemen naar bestemmingsreserve Bestaanszekerheid;
- De incidentele kosten voor uitvoering van de voorgenomen acties, zoals: beleidsontwikkeling, verbindende acties en communicatie in het kader van bestaanszekerheid te dekken uit de bestemmingsreserve Bestaanszekerheid.

Over de financiële voortgang rapporteren we op de reguliere momenten in de P&C-cyclus.

Verbindende acties bestaanszekerheid		
Uitvoering voorgenomen acties en beleidsontwikkeling	Budget	Periode
Uitvoeren van het onderzoek naar besteedbaar inkomen (afronding van onderzoek gestart in 2026)	€ 50.000	2027
- Vervolgacties die voortkomen uit het onderzoek naar besteedbaar inkomen - Revolverend fonds als bufferbudget voor inwoners die (tijdelijk) bestaansonzeker zijn. Bij een revolverend fonds verstrekken we een lening, die na terugbetaling weer terugvloeit naar het fonds, waardoor het budget in stand blijft en blijvend kan worden ingezet	€ 400.000	2027-2030
Extra incidentele inzet op bestaanszekerheid voor specifieke doelgroepen in de komende periode: - Inwoners met energiearmoede - Nieuwkomers - Jongeren(punt)	€ 150.000	2027-2045
Verbindende acties intern en met partners		
Opstart van bijeenkomsten/ workshops per wijk, zoals: - Deskundigheidsbevordering met partners in de wijk - Sterke wijken-methode ADDO en Samenwerkwijze voor interne organisatie en voor partners voor uitbreiding naar andere wijken - Bestaanszekerheid inbrengen op ouderbijeenkomst 'Het 1ste 1000 dagen festival': voor versterken netwerk van ouders met jonge kinderen in Wijkcentrum Waterkwartier (€ 5.000 per jaar) - Pilot 'Wekelijkse sportbijeenkomsten voor zwangere vrouwen met beperkte financiële middelen'	€ 200.000	2027-2030
Communicatie		
Opstellen en uitvoeren communicatieplan bestaanszekerheid: - Ondersteuning door inzet van externe communicatie-expertise en uitvoeringskracht - Communicatieprojecten en -materiaal i.h.k.v. het communicatieplan	€ 200.000	2027-2030

Bijlage 1: Overzicht lokale netwerkpartners

Naam	Organisatie
Perspectief Zutphen	Welzijnsorganisatie
Ieder1	Woningcorporatie
Ons Huis	Woningcorporatie
BIJ de Bieb Zutphen	Bibliotheek
Stichting Urgente Noden	Maatschappelijke organisatie
Stichting Voedselbank Zutphen e.o.	Maatschappelijke organisatie
Stichting Leergeld Zutphen	Maatschappelijke organisatie
BudgetBuddy Zutphen	Maatschappelijke organisatie
Stichting Verbindkracht	Maatschappelijke organisatie
Werkgroep Caritas	Maatschappelijke organisatie
Stadsonderneming Zutphen	Maatschappelijke organisatie
Stichting Wie Goed Doet Goed Ontmoet	Maatschappelijke organisatie
Stichting Vluchtelingenwerk	Maatschappelijke organisatie
Actief Zutphen	Maatschappelijke organisatie
ZutphenEnergie	Maatschappelijke organisatie
Stichting De Zutphense Hand	Maatschappelijke organisatie
Stichting Willem Levensvragen	Maatschappelijke organisatie
Mede in Zutphen	Maatschappelijke organisatie
Zutphense Uitdaging	Maatschappelijke organisatie
BuddytoBuddy	Maatschappelijke organisatie

Naam	Organisatie
Project Z	Maatschappelijke organisatie
Team ED (Ervaringsdeskundigen jeugdzorg)	Maatschappelijke organisatie
Stichting High 5	Maatschappelijke organisatie
Stichting ParentsHouse	Maatschappelijke organisatie
De Werkmakers	Maatschappelijke organisatie
Stadswerkplaats	Maatschappelijke organisatie
Dagelijks bestaan	Maatschappelijke organisatie
Muzehof	Culturele organisatie
Stichting Cornerstone	Wijkcentrum/ -team
Stichting Lokaal/ Wijkcentrum Waterkracht	Wijkcentrum/ -team
Wijkplatvorm de Hoven	Wijkcentrum/ -team
Wijkteam Noorderhaven	Wijkcentrum/ -team
Wijkteam Leesten	Wijkcentrum/ -team
Buurtnetwerk de Zuidwijken	Wijkcentrum/ -team
Cultuurhuis Geweldig	Wijkcentrum/ -team
't Nut Buurthuis	Wijkcentrum/ -team
Dorpsraad Warnsveld	Wijkcentrum/ -team
Martinuskerk Warnsveld	Geloofsgemeenschap
Diaconie PKN Warnsveld/Leesten	Geloofsgemeenschap

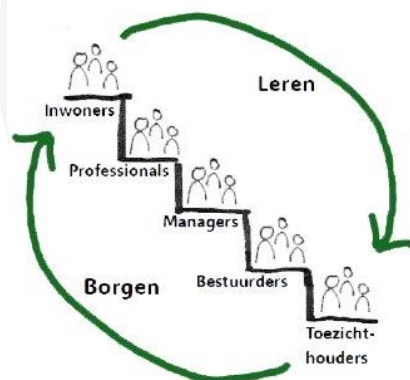
Naam	Organisatie
Evangelische gemeente Zutphen	Geloofsgemeenschap
Doopsgezinde Gemeente	Geloofsgemeenschap
Protestantse Diaconie	Geloofsgemeenschap
Stichting Barbaros, moskee	Geloofsgemeenschap
Sensire, o.a. wijkverpleging	Zorgaanbieder
Leger des Heils	Zorgaanbieder
Hoogzorg	Zorgaanbieder
Buurtzorg	Zorgaanbieder
Verian	Zorgaanbieder
MEE	Zorgaanbieder
Philadelphia	Zorgaanbieder
Humanitas	Zorgaanbieder

Het lokale netwerk verschilt per wijk. Daarnaast maken de scholen voor het basis-, voortgezet en praktijkonderwijs en specifieke lokale zorgaanbieders ook onderdeel uit van het lokale netwerk.

Bijlage 2: Sterke wijken

We ondersteunen onze inwoners vanuit hun leefomgeving. Hier geven we praktisch invulling met Sterke Wijken.

Binnen Sterke Wijken werken we volgens de veranderaanpak Anders Denken, Doen en Organiseren (ADDO) en de ondersteunende training Samenwerkwijze. Deze vormen een belangrijke basis voor de Lokale aanpak Bestaanszekerheid en neemt de inwoner als uitgangspunt.

ADDO is een lerende manier van werken. We experimenteren, organiseren de samenwerking in de wijk, leren van ervaringen uit de wijk, duiden wat schuurt, beleggen het bij de juiste 'laag' en borgen wat werkt. De lessen uit Sterke Wijken nemen we mee naar andere onderdelen van de organisatie en andersom. Deze manier van werken vraagt om een andere grondhouding op alle niveaus van de organisatie: van inwoner en

professional tot management, bestuur en raad. Vertrouwen, ruimte om te leren en doen wat nodig is staan daarbij centraal. Deze werkwijze vraagt om tijd en ruimte om het eigen te maken en om een lange termijn focus.

De training Samenwerkwijze is een hulpmiddel om de manier van werken te oefenen en eigen te maken. De manier van werken begint met drie eenvoudige vragen aan de inwoner:

- Wat wil je?
- Wat kun je?
- Wat heb je nodig?

Deze vragen helpen inwoners, hun netwerk en professionals om samen te bepalen wat nodig is. Daarbij sluiten we aan bij de motivatie van inwoners en organiseren we waar nodig aanvullende ondersteuning.

Bijlage 3: Bestaanszekerheid in cijfers: nulmeting

De Lokale aanpak Bestaanszekerheid is gebaseerd op een impactgedreven visie. Dit vraagt om een passende monitoring die zich richt op impact en maatschappelijke effecten. Dat vraagt om een vorm van monitoring die niet alleen kijkt naar activiteiten, maar vooral naar maatschappelijke effecten (outcome). In deze bijlage beschrijven we per ambitie het doel, inclusief de bijbehorende indicatoren. Daarnaast schetsen we de uitgangssituatie op basis van de meest recente gegevens (2024). Door deze gegevens in de komende jaren periodiek te actualiseren, wordt zichtbaar welke ontwikkelingen zich voordoen en welke resultaten onze aanpak op de lange termijn oplevert.

De komende jaren breiden we de monitoring verder uit tot een Dashboard Bestaanszekerheid. In dit dashboard brengen we relevante gegevens samen die inzicht geven in de beweging richting meer bestaanszekerheid. Een deel van deze beweging kunnen we beïnvloeden via onze lokale aanpak; een ander deel wordt bepaald door bredere economische, landelijke of mondiale ontwikkelingen waarop de gemeente geen directe invloed heeft.

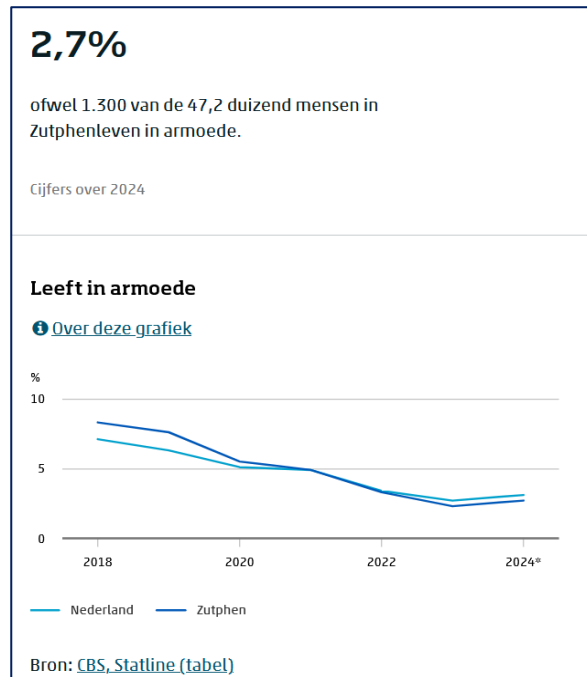
1. Doel: een voldoende en voorspelbaar inkomen

Indicatoren:

- Percentage inwoners van Zutphen dat onder de armoedegrens leeft daalt;
- Percentage Zutphense kinderen dat onder de armoedegrens leeft daalt;
- Percentage werkende inwoners dat onder de armoedegrens leeft daalt;

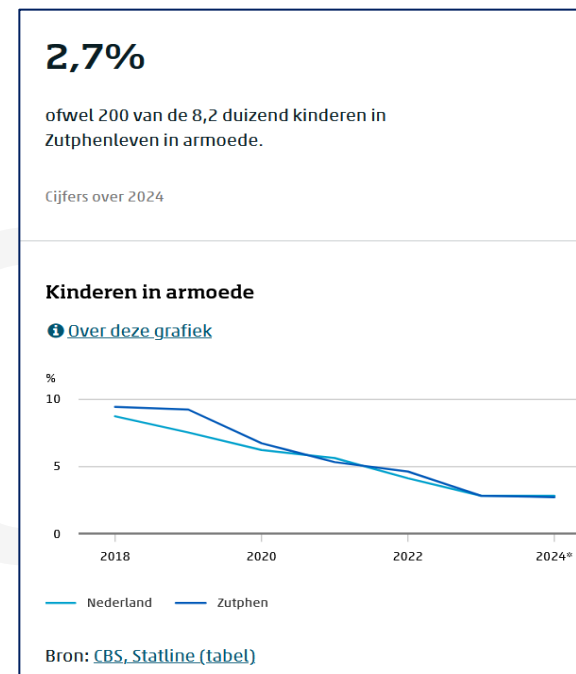
Met de CBS-gegevens over armoede en schulden kunnen we een onderdeel van bestaanszekerheid duiden. Jaarlijks presenteert het CBS haar gegevens over het deel van de Nederlandse bevolking dat in financieel en sociaal opzicht is achtergebleven bij de rest. De gegevens worden inzichtelijk gemaakt voor heel Nederland en per gemeente. Voor deze armoede- en schuldenmeting, die het CBS samen met Nibud en SCP heeft ontwikkeld, is een huishouden arm als er na het betalen van de vaste lasten aan wonen, energie en zorg te weinig middelen (inkomen en spaargeld) overblijven voor de andere basisbehoeften. De jaargegevens worden in december van het volgende jaar gepubliceerd. De onderstaande gegevens uit 2024* zijn de meest recente en worden nog geactualiseerd in 2026.

Grafiek 1: Percentage inwoners van Zutphen dat onder de armoedegrens leeft

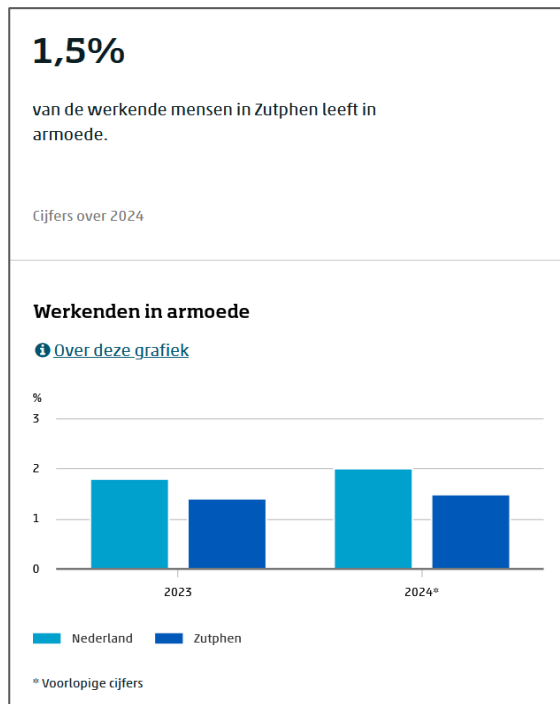
Deze lijngrafiek laat zien dat in 2024 2,7% van de inwoners van Zutphen in armoede leeft, vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde. Verder zien we vanaf 2023 een stijging van het aantal inwoners in armoede, nadat deze in de voorgaande jaren een dalende trend liet zien. Deze stijging is het gevolg van het wegvallen van de energiemaatregelen voor huishoudens.

Grafiek 2: Percentage Zutpense kinderen dat onder de armoedegrens leeft

Deze lijngrafiek geeft weer dat in 2024 2,7% van de kinderen uit Zutphen in armoede leeft. Na een dalende trend, blijft dit percentage in 2023 en 2024 gelijk. Deze stabilisatie is veroorzaakt doordat het kindgebonden budget is verhoogd in 2024.

Grafiek 3: Percentage werkende mensen dat onder de armoedegrens leeft

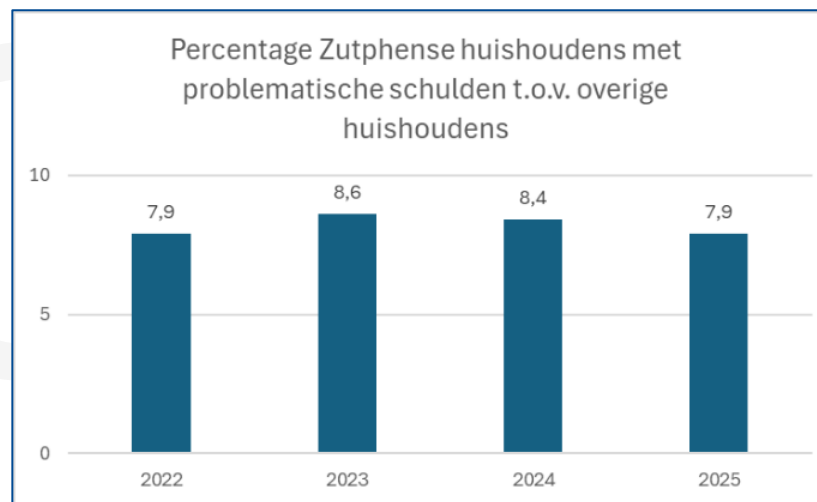
Het percentage werkende inwoners dat in armoede leeft wordt vanaf 2023 gemonitord. Voor Zutphen laat deze kolomgrafiek een stijging zien van 0,1% ten opzichte van 2023. Het landelijk gemiddelde laat een stijging zien van 0,2% ten opzichte van het voorgaande jaar.

2. Doel: Begeleiding en ondersteuning bij geldzorgen

Indicatoren:

- Percentage Zutphense huishoudens met problematische schulden (CBS, Armoede en Schulden)

Grafiek 4: Percentage Zutphense huishoudens met problematische schulden

Bron: CBS, Statline

De bovenstaande staafgrafiek laat de ontwikkeling van het percentage huishoudens met geregistreerde problematische schulden ten opzichte van overige huishoudens over de periode 2022 – 2025. In 2025 dit percentage licht is gedaald ten opzichte van 2024.

3. Doel: een plek om te wonen

Indicatoren:

- Aantal gerealiseerde of geplande woningen ten opzichte van het aantal voorgenomen woningen
- Gemiddelde slaagkans woningzoekenden in Zutphen

Bestaanszekerheid betekent ook het hebben van een plek om te wonen. Om de krapte op de woningmarkt te verkleinen zet de gemeente in op het realiseren van meer betaalbare woningen.

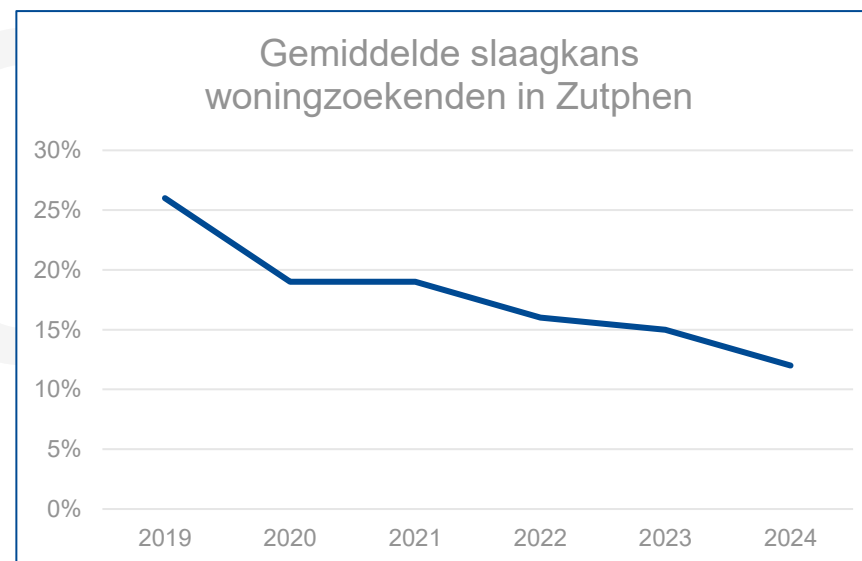
Tabel 1: Ambitie Woningbouwaantallen 2025 - 2034 Zutphen

	Woondeal afspraken	gerealiseerd of gepland	Betaalbaarheid			Betaalbaarheid totaal	Door corporaties
			Sociale huur	Middenhuur	Betaalbare koop		
2025	111	179	85	17	8	110	61
2026	154	50	0	2	15	17	0
2027	300	115	41	5	30	76	38
2028	300	300	140	18	70	228	140
2029	300	300	116	30	85	231	116
2030	300	300	95	30	90	215	95
2031	300	300	90	10	110	210	30
2032	285	285	85	10	110	205	67
2033	200	200	60	10	60	130	60
2034	200	200	60	10	60	130	60
Totaal	2.450	2.229	772	142	638	1.552	667

De gemeente Zutphen heeft in de Woondeal voor de komende jaren afspraken gemaakt voor het aantal te bouwen woningen. In bovenstaande tabel is per jaar weergegeven wat de afspraken zijn en hoeveel woningen er gerealiseerd of gepland staan. Voor de jaren 2026 en 2027 laat de tabel zien dat de woningbouw achterblijft bij voorgenomen aantallen.

Inwoners die in bestaansonzekerheid leven, zijn grotendeels aangewezen op de sociale woonsector. Voor woningzoekenden van sociale huurwoningen is de slaagkans in de afgelopen zes jaar afgenomen van 26% naar 12%. Deze afname is vooral veroorzaakt door de vraag naar woonruimte sterker is gegroeid dan het aantal beschikbare woningen.

Grafiek 4: Gemiddelde slaagkans woningzoekenden in Zutphen

Bovenstaande grafiek geven aan dat de slaagkans voor een sociale huurwoning daalt en daarmee een risico vormt voor dit onderdeel van bestaanszekerheid

4. **Doel: een zo groot mogelijke kans op ontwikkeling**
5. **Doel: versterking van gezondheid en toegang tot zorg**
6. **Doel: voldoende ruimte om mogelijkheden om mee te doen**

Voor de bovenstaande ambities werken we binnen de betrokken teams nog aan de ontwikkeling van monitoring. Binnen datagedreven werken bouwen we het Dashboard Bestaanszekerheid verder uit. Specifiek voor de ambities 4, 5 en 6 overlapt de dataverzameling elkaar, daarom gaan we de indicatoren en monitoring nog onderling afstemmen.

Bijlage 4: Communicatieplan Bestaanszekerheid 2026-2028

1. Communicatie gemeente Zutphen

In de visie op de gemeentelijke dienstverlening van de gemeente Zutphen zijn kernwaarden geformuleerd. De drie leidende kernwaarden zijn: **Betrokken, Vertrouwen en Gelijkwaardig**. Deze waarden vormen de basis voor de dienstverlening, de organisatiecultuur en alle communicatie met inwoners en partners.

Hierop aansluitend ontwikkelt de gemeente Zutphen voor haar inwoners in het sociaal domein een nog meer passende integrale communicatiestrategie. Een strategie die aansluit bij de leefwereld van onze inwoners. Het voorliggende Communicatieplan voor de communicatie aan onze inwoners over bestaanszekerheid valt onder de communicatiestrategie van het sociaal domein.

2. Communicatie boodschap (visie)

De Lokale aanpak Bestaanszekerheid werkt vanuit de randvoorwaarden **vanuit de leefwereld van de inwoner, simpel en integraal organiseren en vindbare en begrijpelijke informatie**. In de communicatie rondom bestaanszekerheid betekent dit dat we inwoners benaderen vanuit vertrouwen (voorspelbaar en proactief) en gelijkwaardigheid (vanuit een respectvolle relatie) en dat we meedenken in mogelijkheden. De ondersteuning is dichtbij, laagdrempelig en eenvoudig. Iedereen verdient een zeker bestaan. We laten in onze communicatie zien dat inwoners er niet alleen voor staan en dat er

ondersteuning beschikbaar is. We communiceren mensgericht, in begrijpelijke taal en sluiten aan bij de leefwereld van inwoners. Communicatie is daarmee een voorwaarde om bestaanszekerheid te versterken.

3. Aanleiding

Bestaanszekerheid staat hoog op de maatschappelijke en politieke agenda. Ook in Zutphen ervaren inwoners uitdagingen op het gebied van inkomen, wonen, energie, gezondheid en schulden. De lokale aanpak bestaanszekerheid brengt verschillende gemeentelijke programma's en partners samen om inwoners meer financiële en sociale zekerheid te bieden. In de huidige communicatieaanpak ligt de nadruk op het informeren van inwoners die al bij ons bekend zijn, omdat ze ondersteuning ontvangen. Om ook inwoners die minder bekend zijn bij de gemeente en informatie niet goed kunnen vinden of niet begrijpen, is een communicatieplan met een gerichte aanpak nodig.

4. Doelstelling

De communicatie rondom de lokale aanpak bestaanszekerheid heeft als doel bij te dragen aan het vergroten van de bekendheid, toegankelijkheid en het gebruik van voorzieningen en ondersteuning.

We willen dat meer inwoners weten welke hulp beschikbaar is, deze ook daadwerkelijk weten te vinden en ervaren dat de gemeente naast hen

staat. Dit doen we door helder, begrijpelijk en consistent te communiceren naar inwoners en met partners vanuit de bovenstaande visie.

Ook zetten we in op het betrekken van inwoners bij beleid en uitvoering, onder andere door ruimte te geven aan ervaringen en feedback. En benutten we signalen uit de communicatie om brieven, formulieren, dienstverlening en samenwerking te verbeteren

Tot slot werken we aan het vergroten van vertrouwen en het verlagen van drempels, zodat inwoners zich gezien, gehoord en geholpen voelen en sneller geneigd zijn gebruik te maken van beschikbare ondersteuning.

5. Doelgroepen

Voor dit communicatieplan maken we onderscheid in primaire en secundaire doelgroepen.

Primaire doelgroepen

Inwoners die risico lopen op bestaansonzekerheid, zoals:

- Huishoudens met een laag inkomen
- Inwoners met schulden
- Werkenden met beperkte financiële middelen
- Alleenstaande ouders
- Jongeren
- Ouderen
- Statushouders
- Inwoners in zorginstellingen
- Inwoners met beperkte financiële vaardigheden

Bij de primaire doelgroep richten we onze focus op de inwoners die niet of minder in beeld zijn bij de gemeente, maar wel aan de voorwaarden voldoen om extra ondersteuning te krijgen.

Secundaire doelgroepen

Professionals en maatschappelijke partners:

- Wijkteams
- Welzijnsorganisaties
- Schuldhulpverlening
- Woningcorporaties
- Zorgaanbieders
- Onderwijsinstellingen

Bestuur:

- Bestuur
- Gemeenteraad

Overige:

- Media
- Werkgevers en lokale ondernemers

Om gericht te kunnen communiceren op de doelgroepen wordt een aanvullend document opgesteld met persona's, waarin doelgroepen verder worden uitgewerkt naar behoeften, gedrag, digitale vaardigheden, wijkenmerken, levensgebeurtenissen en voorkeurskanalen. We benutten persona's ook als leerinstrument door deze samen met ervaringsdeskundigen te ontwikkelen.

6. Communicatiestrategie

De communicatiestrategie ondersteunt de ambities van de Lokale aanpak Bestaanszekerheid door communicatie niet alleen in te zetten als middel om te informeren, maar ook om vertrouwen op te bouwen, drempels te verlagen, inwoners in beweging te brengen en samenwerking tussen partners te versterken.

Daarbij hanteren we vier strategische uitgangspunten:

A. We communiceren vanuit de leefwereld van inwoners

Communicatie sluit aan bij de vragen, zorgen en levensgebeurtenissen van inwoners en niet bij de inrichting van de gemeentelijke organisatie. We gebruiken begrijpelijke taal (B1), herkenbare voorbeelden en een positieve, respectvolle toon. We vermijden ingewikkelde regelgeving en leggen de nadruk op wat wél mogelijk is.

B. We zijn proactief en dichtbij

We wachten niet totdat inwoners zelf hulp zoeken, maar brengen informatie actief naar plekken waar inwoners komen en naar momenten waarop ondersteuning relevant is. We maken gebruik van wijkgerichte communicatie, maatschappelijke partners, ervaringsdeskundigen en signalen uit de uitvoering. Zo vergroten we de kans dat inwoners ondersteuning tijdig vinden.

C. We werken samen aan één herkenbare boodschap

Inwoners ervaren de gemeente en haar partners als één netwerk van ondersteuning. Daarom zorgen we voor een gezamenlijke en consistente communicatieaanpak. Partners beschikken over dezelfde

kernboodschappen, communicatiemiddelen en verwijsmogelijkheden, zodat inwoners overal dezelfde begrijpelijke informatie ontvangen.

D. We zetten communicatie in om gedrag en vertrouwen te beïnvloeden

Naast informeren willen we inwoners stimuleren om daadwerkelijk gebruik te maken van beschikbare ondersteuning. We passen inzichten uit gedragscommunicatie toe door communicatie eenvoudig, persoonlijk, positief en handelingsgericht te maken. Ervaringsverhalen, duidelijke vervolgstappen en persoonlijke benadering helpen om drempels zoals schaamte, wantrouwen of onbekendheid te verkleinen.

Strategische aanpak per doelgroep

De communicatiestrategie verschilt per doelgroep.

Voor inwoners ligt de nadruk op het vergroten van bekendheid, herkenning en vertrouwen. We communiceren begrijpelijk, dichtbij en via kanalen die aansluiten bij de doelgroep. Persoonlijk contact en communicatie via vertrouwde organisaties spelen hierbij een belangrijke rol.

Voor maatschappelijke partners richten we ons op het versterken van samenwerking, kennisdeling en een eenduidige communicatie. Partners worden ondersteund met gezamenlijke materialen, bijeenkomsten en praktische hulpmiddelen, zodat zij inwoners goed kunnen informeren en doorverwijzen.

Voor de interne organisatie staat bewustwording en een gezamenlijke werkwijze centraal. Medewerkers beschikken over actuele informatie, werken vanuit dezelfde uitgangspunten en dragen gezamenlijk de visie op bestaanszekerheid uit. We benutten informatie wat inwoners moeilijk vinden, niet gebruiken of vertrouwen om onze werkwijze te verbeteren.

7. Kernboodschap

Voor inwoners

U staat er niet alleen voor. Er is hulp beschikbaar en samen zoeken we naar oplossingen die passen bij uw situatie. Hulp vragen is normaal. Ook als u werkt en moeite heeft om rond te komen, kunnen we u ondersteunen.

Voor partners

Samen zorgen we ervoor dat inwoners de ondersteuning vinden die zij nodig hebben. Iedere partner heeft daarin een belangrijke rol, vooral bij het signaleren en ondersteunen van problemen, het erbij halen van professionals voor passende hulp, het samenwerken aan duurzame oplossingen en/of het loslaten van de ondersteuning.

8. Middelen

We zetten een mix van communicatiemiddelen en kanalen in om verschillende doelgroepen te bereiken.

Voor inwoners

- Gemeentelijke website en hulpwijzerzutuphen.nl
- Sociale media
- Huis-aan-huisbladen

- Flyers, folder, posters, nieuwsbrieven
- Visuele ondersteuning (infographics, pictogrammen)
- Ervaringsverhalen (video, tekst, podcast)
- Begrijpelijke brieven (B1 taalniveau)
- Meertalige communicatie waar nodig
- Fysieke aanwezigheid en inloopspreekuren in de wijken in publiek toegankelijke centra van partners of buurthuizen
- Informatiepunten in de wijken (bibliotheek, buurthuizen, supermarkten, scholen, etc.)

Voor partners

Onze maatschappelijke partners moeten ons kennen en wij onze maatschappelijke partners, zodat we korte lijntjes houden.

- Nieuwsbrieven
- Bijeenkomsten en kennissessies
- Workshops en trainingen
- Toolkit Bestaanszekerheid (formats, visuals, gesprekskaarten)
- Voor participatie organiseren we gesprekken en bijeenkomsten met inwoners. En we voeren gesprekken met een ervaringsdeskundige.
- Andere partijen bereiken als dit in het belang is van (financiële) bestaanszekerheid, zoals het Rijk.

In de doorontwikkeling van het communicatieplan richten we ons op verdere professionalisering van communicatie, meer doelgroepgerichte inzet (onder andere via persona's) en het vergroten van bereik onder moeilijk vindbare doelgroepen.

Voor interne organisatie

- Nieuwsbrieven
- Interne campagne over de aanpak
- Korte uitlegvideo's
- Trainingen over specifieke onderwerpen als helder communiceren, AVG, etc.

9. Effectief communiceren: leren, meten en bijsturen

De communicatieaanpak ondersteunt de ambities van de Lokale aanpak bestaanszekerheid en de Uitvoeringsagenda en gebruikt de monitoring en evaluatie voor bijsturing.

We meten het effect van communicatie onder andere via het bereik van communicatiemiddelen (zoals website en sociale media), het gebruik van regelingen, de bekendheid van ondersteuning onder inwoners en signalen van partners. Ook kijken we naar het aantal inwoners dat wordt bereikt via bijeenkomsten en via partners. Daarnaast monitoren we samenwerking, bijvoorbeeld het aantal partners dat actief gebruikmaakt van gezamenlijke communicatiemiddelen. En onderzoeken we waarom inwoners afhaken, welke informatie niet wordt begrepen en welke signalen vragen om aanpassingen van processen, regels, dienstverlening of samenwerking. We toetsen de communicatiemiddelen regelmatig met onze samenwerkingspartners en inwoners, zodat we nog beter kunnen monitoren en bijsturen om zoveel mogelijk inwoners effectief te bereiken.

10. Planning

Er zijn al diverse acties in gang gezet en er zijn stappen gezet om te komen tot een meer integrale aanpak en samenwerking. Tegelijkertijd zien we dat de aanpak nog niet altijd herkenbaar is als één geheel, dat informatie nog niet altijd goed vindbaar of begrijpelijk is en dat het bereik van kwetsbare doelgroepen beter kan. Met communicatie willen we deze volgende stap zetten: zorgen voor één duidelijk en herkenbaar verhaal, betere vindbaarheid van ondersteuning en een groter bereik onder inwoners die dit nodig hebben. Dit doen we door samen met onze inwoners en partners te leren.

Wat hebben we al gedaan

- Versimpelen aanvraagproces inkomensondersteuning
- Inzet van ervaringsdeskundigen
- Inzet van diverse communicatiemiddelen
- Begrijpelijke communicatie (B1)
- Training helder communiceren
- Inwonerreis voor team Werk & Inkomen
- Actualiseren van informatie
- Doorontwikkeling van de Hulpwijzer Zutphen i.s.m. onze partners
- Incidentele kennisdeling tussen de uitvoerende professionals van lokale partners
- Opzetten van een periodieke nieuwsbrief Bestaanszekerheid naar inwoners
-

Wat willen we nog doen

We willen communicatie niet alleen gaan inzetten als informatiemiddel 'achteraf', maar ook als middel om armoede te doorbreken

- Ontwikkelen van *persona's*
- Opzetten van campagnes
- Versterken van wijkgerichte communicatie
- Ontwikkelen van een *toolkit* voor partners
- Inzetten van gedragsgerichte communicatie
- Versterken van visuele identiteit
- Uitbreiding van inwonerreizen naar meerdere domeinen

Wat kunnen we zelf doen

- Interne bewustwording vergroten
- Informatie actualiseren
- Partners betrekken
- Ervaringsdeskundigen structureel inzetten

Waarvoor zetten we communicatieprofessionals in

- Uitwerken van communicatieplan naar uitvoering op onderdelen
- Bewustwordingscampagnes (intern, met partners)
- Gedragsgerichte strategieën
- Visuele identiteit
- Persona-ontwikkeling
- Communicatiekalender

Fasering

- Korte termijn (0–6 maanden)
 - o Verder uitwerking communicatieplan
 - o Actualiseren website en hulpwijzer
 - o Interne communicatie versterken
 - o Start persona-ontwikkeling
 - o Eerste wijkgerichte acties
- Middellange termijn (6–18 maanden)
 - o Lanceren campagnes
 - o Ontwikkelen toolkit
 - o Uitbreiden inwonerreizen
 - o Structurele inzet ervaringsdeskundigen
 - o Doorontwikkeling nieuwsbrief Bestaanszekerheid
- Lange termijn (18–36 maanden)
 - o Doorontwikkeling aanpak
 - o Integratie met sociaal domein
 - o Structurele monitoring

11. Budget

In de onderstaande tabel is een overzicht van de inzet en activiteiten, budget en uitvoerperiode voor het communicatieplan opgenomen.

De middelen om het communicatieplan uit te voeren worden in 2026 gedekt vanuit het interne budget Visie Bestaanszekerheid en vanaf 2027–2030 gaan we de Raad voorstellen om het Reserve voor Bestaanszekerheid hiervoor in te zetten.

Communicatieplan bestaanszekerheid	Budget	Periode
Inhuur van communicatieprofessional voor de uitvoering in samenwerking met team Communicatie (3 jaar/ € 50.000 per jaar)	€ 150.000	2026-2029
Communicatieprojecten en - materiaal • Persona's opstellen en uitwerken • Vormgeving folders en nieuwsbrieven • Wijkgerichte communicatie • Campagnes • Toolkit • Afstemming met inwoners (o.a. ervaringsdeskundigen) en partners • Nog te ontwikkelen instrumenten	€ 50.000	
Totaal	€ 200.000	

12. Evaluatie

Het communicatieplan wordt tweejaarlijks geëvalueerd en waar nodig bijgesteld op basis van zowel kwantitatieve data (zoals bereikcijfers, gebruik van voorzieningen en website- of campagnestatistieken) als kwalitatieve signalen van partners en inwoners. We volgen het bereik, de bekendheid en het gebruik van voorzieningen, en analyseren deze inzichten periodiek om de effectiviteit van de communicatie te beoordelen. Hiervoor gaan we ook de Divosa Klantmodule inzetten. Het eerste evaluatiemoment zal plaatsvinden in Q4 2028.

Daarnaast is er een continu leerproces met inwoners, samenwerkingspartners en interne medewerkers door ze actief te betrekken en over ervaringen en behoeften op te halen. Deze signalen benutten we om de aanpak verder te verbeteren en aan te scherpen.

Omdat het vergroten van bestaanszekerheid een lange termijn doelstelling is, blijft er ruimte om de communicatiestrategie tussentijds bij te stellen. Veranderende omstandigheden en nieuwe inzichten maken het belangrijk om de aanpak flexibel te houden en regelmatig te herijken.

Om de communicatieaanpak verder te professionaliseren, wordt ingezet op de ondersteuning van een communicatieprofessional. Gezamenlijk zetten we in op de uitvoering, monitoring en doorontwikkeling van het plan en zorgen voor een consistente, doelgroepgerichte en integrale communicatie-aanpak.

Bijlage 5: Risicomatrix Uitvoeringsagenda

De Lokale aanpak Bestaanszekerheid is een ambitieus programma. Om goed zicht te krijgen op mogelijke risico's binnen deze aanpak hebben we een risicomatrix opgesteld. In deze matrix staan de risico's, de kans dat ze optreden, de mogelijke impact ervan en de maatregelen die kunnen helpen om deze risico's te verkleinen.

Legenda:

- Kans: Laag (L), Middel (M), Hoog (H)
- Impact: Laag (L), Middel (M), Hoog (H)

- **Inhoudelijke risico's**

Risico	Kans	Impact	Maatregelen om risico te verminderen
Kwetsbare en 'minder zichtbare' doelgroepen worden niet bereikt	H	H	Wijkgerichte outreach; pop-up spreekuren; inzet ervaringsdeskundigen; samenwerking met scholen, werkgevers en zorg; persona's ontwikkelen (fictief, maar levensecht profiel van een doelgroep); communicatie in begrijpelijke taal en meerdere talen.
Schaamte en taboe rondom armoede en schulden	H	H	Storytelling met ervaringsverhalen; normaliserende campagnes ("Hulp vragen is normaal"); laagdrempelige contactpunten; vertrouwensopbouw in de wijk.
Onvoldoende aansluiting bij leefwereld van inwoners	M	M	Persona's ontwikkelen; inzet ervaringsdeskundigen en inwonerpanels, communicatie testen; wijkgericht werken; co-creatie met inwoners.
Woningbouw blijft achter t.o.v. de Woondeal-afspraken	H	H	Intensiveren samenwerking met corporaties; versnellen vergunningprocedures; prioriteren sociale woningbouw.
Stijgende bestaansonzekerheid door maatschappelijke ontwikkelingen (energieprijzen, inflatie, werkloosheid)	H	H	Mogelijkheden voor risicovermindering zijn beperkt: Scenario's ontwikkelen; vroegsignalering versterken; flexibel budget inzetten; samenwerking met energiecoaches, wijkteams en schuldhulp uitbreiden.

- Organisatorische risico's

Risico	Kans	Impact	Maatregelen
Onvoldoende interne samenhang tussen afdelingen	M	H	Eén communicatielijijn; ADDO-werkwijze borgen; interne campagne; afgestemde werkprocessen; kwaliteitsborging; vaste contactpersonen per afdeling.
ADDO-werkwijze en Samenwerkwijze worden niet consistent toegepast	M	M	Trainingen; casusleren; leren & evalueren; koppelen aan Sterke Wijken; successen zichtbaar maken.
Capaciteitsdruk bij medewerkers en partners	H	H	Prioriteren; extra capaciteit inzetten; inzet externe expertise; efficiëntere processen; duidelijke taakverdeling.
Onvoldoende structurele inzet van ervaringsdeskundigen	M	M	Training en begeleiding; structurele inzet in communicatie en beleid.
Afhankelijkheid van partners met verschillende prioriteiten	M	H	Heldere samenwerkingsafspraken; afstemming in overleggen en in communicatie; gezamenlijke jaarplanning; monitoring van samenwerking.

- Samenwerkingsrisico's lokaal netwerk

Risico	Kans	Impact	Maatregelen
Partners hebben verschillende prioriteiten of beperkte capaciteit	M	H	Heldere afspraken; gezamenlijke jaarplanning; partneroverleggen; gezamenlijke monitoring.
AVG-belemmeringen bij gegevensdeling	M	M	Juridische kaders opstellen; convenanten; trainingen; DPIA's uitvoeren waar vereist.
Onvoldoende afstemming tussen wijknetwerken	M	M	Wijkgerichte coördinatie; aansluiten bij bestaande netwerken; vaste contactpersonen; kennisdeling.

- Communicatieve risico's

Risico	Kans	Impact	Maatregelen
Informatie is niet vindbaar of niet begrijpelijk	H	H	Website verbeteren; Hulpwijzer doorontwikkelen; begrijpelijke taal; visuele ondersteuning; testpanels met inwoners.
Onvoldoende bereik van inwoners die niet bekend zijn bij de gemeente	H	H	Wijkgerichte outreach; samenwerking met lokale partners in de wijken, zorg; storytelling; inzet ervaringsdeskundigen.
Partners communiceren niet vanuit één lijn	M	H	Toolkit Bestaanszekerheid; gezamenlijke kernboodschap; formats; trainingen; communicatiekalender.
Digitale kloof belemmert toegang tot informatie	M	M	Fysieke aanwezigheid in de wijk; papieren middelen; telefonische ondersteuning; hulp bij digitale vaardigheden.
Onvoldoende zichtbaarheid in de wijk	M	H	Wijkteams zichtbaarder maken; lokale media inzetten; samenwerking met buurthuizen en scholen.

- Financiële risico's

Risico	Kans	Impact	Maatregelen
Onvoldoende structureel budget	M	H	Prioriteren; Efficiënte inzet van middelen Meerjarenbegroting vastleggen; Reserve inzetten; monitoren van medewerkerstevredenheid als indicator voor werkdruk.
Afhankelijkheid van incidentele budgetten	H	M	Structurele middelen borgen; alternatieve financieringsbronnen; tijdige aanvraag van subsidies, koppeling met andere programma's.

- Externe risico's

Risico	Kans	Impact	Maatregelen
Veranderende landelijke wet- en regelgeving beïnvloeden lokale uitvoering	H	M	Flexibele communicatieaanpak; snelle updates; samenwerking met landelijke organisaties; monitoring van ontwikkelingen.
Economische tegenwind vergroten bestaansonzekerheid	H	H	Opschalen van ondersteuning; vroegsignalering versterken; scenario's ontwikkelen; partners betrekken.
Misinformatie en wantrouwen richting overheid	H	H	Transparante communicatie; duidelijke uitleg over processen; inzet ervaringsdeskundigen; aanwezigheid in de wijk.

- Monitoring- en evaluatierisico's

Risico	Kans	Impact	Maatregelen
Onvoldoende of versnipperde data	M	M	Uniforme registratiestandaarden; afspraken met partners; dashboard ontwikkelen; datacoördinator aanwijzen.
Geen structurele evaluatiecyclus	M	M	Jaarplanning met evaluatiemomenten; kwartaalrapportages; gezamenlijke reflectiesessies met partners; inwoners betrekken.
Impact van actie op bestaanszekerheid is niet of moeilijk meetbaar	M	H	Werken met aannames en inschattingen op basis van beleidstheorie